

land iD

Gemeente
West
Maas en
Waal

Programma Vitaal Platteland

Werksessie II
projectgroep

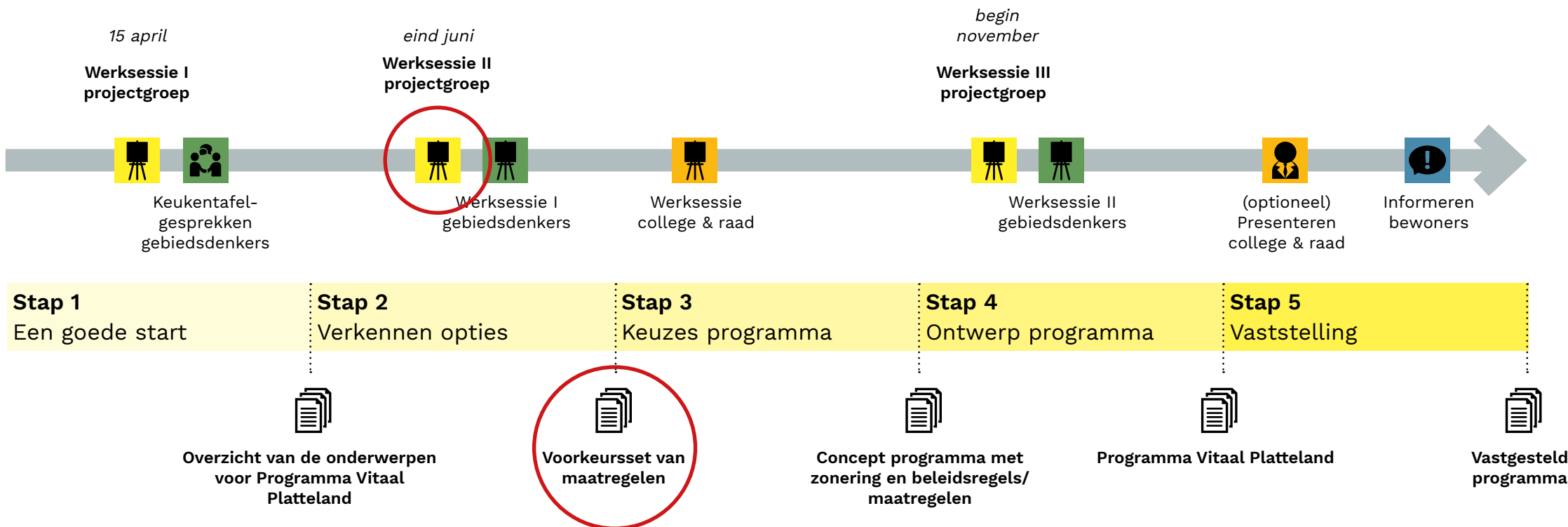
9 juli 2024

Programma

- 09:30 Start en welkom
- 09:40 Presentatie door Land-iD
- terugkoppeling stap 1
 - toelichting uitwerking
- 10:20 Werken in groepen
- uitwerken hoofdthema
 - terugkoppeling plenair en aanvullen
- 12:20 Plenaire afsluiting
- 12:30 Einde

Tot standkoming van het programma Vitaal Platteland

Terugkoppeling Projectgroep 1

Doel: ophalen waar het Programma Vitaal Platteland op in moet spelen.

- Overzicht krijgen van de ontwikkelingen en vraagstukken die spelen in het buitengebied.
- Overzicht van te behouden, aan te passen en te ontwikkelen maatregelen.

Natuur en landschap

Hoofdoopgave: Het verbeteren van de landschaps- en groenstructuren in het gebied, voor zowel mens als dier.

- Ecologische (noord-zuid) verbindingen realiseren
- Meer ruimte bieden aan groen en biodiversiteit
- Herstel van landschapsstructuren in buitengebied
- Inpassing van nieuwe bosperceelen en kruidenrijke akkerlanden
- Zichtbaar maken van nog bewaard gebleven karakteristiek historisch erfgoed
- Veilige en duurzame infrastructuur in het buitengebied

Ambities

AMBITIE UIT DE OMGEVINGSVISIE

Het ontwikkelen van ecologische verbindingen in noord-zuid richting gekoppeld aan fietspaden tussen de dorpen.

DELEN ZIJN ER AL?

• Heeft de provincie al plannen voor groenblauwe dooradering van dit gebied?
 • Heeft de provincie al plannen voor groenblauwe dooradering van dit gebied?
 • Project aanleg hagen en natuurvriendelijke perceelranden?

WELKE MAATREGELEN ZIJN ER NOG NODIG?

(Beleid, financiële instrumenten, afspraken, projecten, enz.)

Waarom is het belangrijk om ecologische verbindingen te maken tussen de dorpen?

Waarom is het belangrijk om ecologische verbindingen te maken tussen de dorpen?

Herstructurering van agrarische landbouw met behoud van natuurwaarden en ecologische verbindingen

Herstructurering van agrarische landbouw met behoud van natuurwaarden en ecologische verbindingen

Ontwikkelen van een groen-agrarische zone langs de Grote Watering.

• Waterschap Rivierland is een belangrijke partij voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers, is vanuit het waterschap hier al een project voor?

Beleef je omgeving en bij je omgeving als het om ecologische verbindingen gaat.

Waarom is het belangrijk om ecologische verbindingen te maken tussen de dorpen?

Waarom is het belangrijk om ecologische verbindingen te maken tussen de dorpen?

Waarom is het belangrijk om ecologische verbindingen te maken tussen de dorpen?

Het ontwikkelen van een fijnmazig groen netwerk door herstel van cultureel-historische landschapselementen.

• Project aanleg hagen en natuurvriendelijke perceelranden?
 • Heeft de provincie al plannen voor groenblauwe dooradering van dit gebied?

opdracht natuurbeheer voor groen gebied

Waarom is het belangrijk om ecologische verbindingen te maken tussen de dorpen?

Waarom is het belangrijk om ecologische verbindingen te maken tussen de dorpen?

Het verbeteren en toevoegen van fietsroutes tussen de Gouden Ham, de dorpen en het buitengebied.

Opdracht natuurbeheer voor groen gebied

Landbouw

Hoofdoopgave: Het faciliteren van een toekomstbestendige, natuurinclusieve en duurzame landbouwsector

- Duurzame verbruikers voor bestaande en nieuwe agrarische en/of recreatieve
- Waar mogelijk op een passende locatie (op basis van de natuurlijke omstandigheden)
- Nieuwvestiging van agrarische bedrijven beperken

Ambities

AMBITIE UIT DE OMGEVINGSVISIE

Faciliteren verbreding van (recreatieve) verbruikers van agrarische

WELKE MAATREGELEN ZIJN ER AL?

(Beleid, financiële instrumenten, afspraken, projecten, enz.)

WELKE MAATREGELEN ZIJN ER NOG NODIG?

(Beleid, financiële instrumenten, afspraken, projecten, enz.)

Gemeentelijk beleid komgronden en overvalen.

• Functieverandering van agrarisch naar wonen, niet-agrarisch bedrijf, bos of natuur onder voorwaarden mogelijk.

Gemeentelijk beleid overvalen.

• Functieverandering van agrarisch naar wonen, niet-agrarisch bedrijf, bos of natuur onder voorwaarden mogelijk, maar beperkte mogelijkheden, dus komgronden en overvalen.

Gemeentelijk beleid overvalen.

• Functieverandering van agrarisch naar wonen, niet-agrarisch bedrijf, bos of natuur onder voorwaarden mogelijk.

• Transitieverandering van landbouw en fruitteelt is mogelijk door het gebruik van bestendige steunende voorzieningen.

Gemeentelijk beleid komgronden.

• Nieuwvestiging en verplaatsing (waaronder verplaatsing van overvalen naar komgronden) van grondgebonden agrarische bedrijven mag alleen onder strikte voorwaarden.

Ondersteunen agrarische in het overvallen naar kinderopvang/landbouw/natuurinclusieve landbouw.

• Het Agrarisch Natuurcollectief Collectief Rivierland heeft/had hier een project voor (Project Bestuursplan met natuurinclusieve landbouw). De gemeente draagt hiervoor bij door het project te promoten in haar communicatie. Loopt dit project nog? Ja.

De maas van 50 van agrarische natuur overvalen

De maas van 50 van agrarische natuur overvalen

Goed gemeentelijk beleid voor overvalen voor bloemrijke velden

Goed en grond nodig

Helpen van agrarische bij het verduurzamen en vergroenen van hun bedrijf.

• Provinciale subsidie voor niet-grondgebonden landbouw om zich duurzaam te ontwikkelen: plussubsidie.

DOE

Het nemen van alle mogelijke maatregelen om aan te sturen op nettoppassing en zo herengroei te gaan.

• Het nemen van alle mogelijke maatregelen om aan te sturen op nettoppassing en zo herengroei te gaan.

Energie inzet om herengroei te helpen voor nu wat van DOE

Land en Transitie maken dit doen

ambitie: bestaansrecht voor agrarische ondernemer

Geen afwaardering van grond (over agrarische functie) regelgeving voor zo per contract

afwaarderen + compensatie

LOKET voor DEERJES - VERBODEN - VERBODEN

landschaps-beheer uiterwaarden door agrariërs

Veilige fiets-routes (voor jeugd)

gemeentelijk verkeers en vervoersplan 2024

visie klimaataadaptatie oeverwal en komgebied (IMOSS)

zorgen over de snelheid/verkeersveiligheid op 60km/u-wegen

recreatieve functies mogen niet botsen met agrarische activiteiten in komgebied

'bouwmaterialen' teelt legt goed CO2 vast. Nu nog moeilijk in de markt.

% biologische agrariërs is al best groot in WMW

lopend: 5x waterbuffer (ism WSRL/gemeente). koppelingen maken met biodiversiteit versterken

Beheer en bestrijding van exoten

CO2 vastlegging en verhoging organisch stof in bodem (o.a. olifanten-gras)

zorgen: kapotrijden bermen en smalle opritten

vergunde zonneparken

groene energie opwekking en lokaal energie platform. Overschot koppelen aan vraag.

bermschade met gevolgen voor verkeersveiligheid

Maas en Waal heeft een bloeiende biologische sector. Veel biologische bedrijven langs de wetering.

meer mogelijkheden voor VAB locaties

droogte voornamelijk op oeverwalen

Fruiteelt druppelirrigatie. stuwen plaatsen in eigen watergangen om wat in sloot te houden op oeverwal

grasland als waterbuffer. nat houden van de klei. peilgestuurde drainage.

'te nat' is groter probleem dan 'te droog'

behoud grond voor de agrariër

goede toegankelijkheid naar voorzieningen

intensieve veehouderij wil graag eigen voer verbouwen + mest kwijt

zorg-voor-elkaar woningen

meanderende maas project: fietspad en bakenbomen

fietspad tussen Appeltern en Batenburg door de Lymen

behouden maasveren

Terugkoppeling ‘op de koffie-gesprekken’

Terugkoppeling ‘op de koffie-gesprekken’

- 17 bedrijven gesproken
- Verschillende sectoren: fruitteelt, melkvee, varkens, pluimvee, etc.
- Verschillende soorten bedrijfsvoering: biologisch, gangbaar en grondgebonden, intensief en niet-grondgebonden
- Eigen specifieke belangen en vraagstukken voor het buitengebied
- Ambities uit de omgevingsvisie

Toelichting uitwerking

Overzicht uitwerking

Landbouw

- 4 ambities omgevingsvisie
- 3 aanvullende vraagstukken

Sociaal economisch

- 5 ambities omgevingsvisie
- 4 aanvullende vraagstukken

Natuur en landschap

- 3 ambities omgevingsvisie

Water en klimaatadaptatie

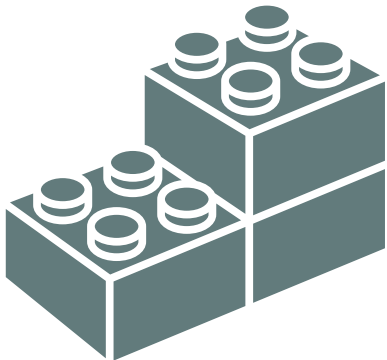
- 3 ambities omgevingsvisie

Gereedschapskist

**opstarten
project**

**beleids-
bouwblokken**

**inzet financiële
middelen/subsidiëring**

**zonering
toepassen**

communicatieplan

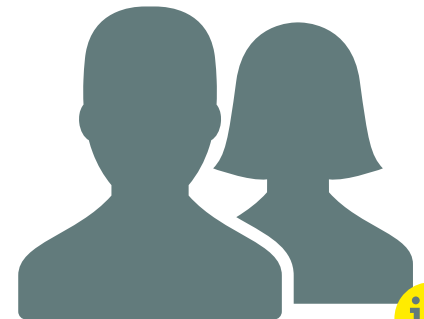
**aanpassen beleid- en
regelgeving**

**afspraken met
organisaties**

**inzet middelen/mensen
gemeente WMW**

Landbouw

Ambities landbouw vanuit de omgevingsvisie

- Faciliteren verbreding van (recreatieve) verdienmodellen van agrariërs.
- Verplaatsen van intensieve landbouwvormen op de oeverwal naar de kom.
- Ondersteunen agrariërs in het overschakelen naar kringlooplandbouw/natuurinclusieve landbouw.
- Helpen van agrariërs bij het verduurzamen en vergroenen van hun bedrijf.

Aanvullende vraagstukken landbouw

- Goed contact tussen agrariër en gemeente
- Ondersteunen in bedrijfsovername door volgende generatie
- Voorkomen dat niet agrarische activiteiten in het buitengebied zorgen voor overlast voor het agrarisch gebruik

Faciliteren verbreding van (recreatieve) verdienmodellen van agrariërs

Wanneer een neventak groter wordt dan het agrarisch bedrijf of het agrarisch bedrijf het niet redt en de neventak wel, zou **het jammer zijn als dan de neventak ook verplicht moet stoppen.**

Ondernemers moeten genoeg **ruimte krijgen** om echt wat van een nevenactiviteit te maken. Koppel niet teveel regels aan de grootte ervan, want dit kan je niet voorspellen.

Nevenactiviteiten mogen de omliggende **landbouwactiviteiten niet in de weg zitten.** Moet niet botsen met stank/herrie/spuitzones uit de omgeving.

Nevenfuncties of functies die een stoppend agrarisch bedrijf gaan **vervangen** in het buitengebied moeten wel **'passen'**.

Het faciliteren van nevenactiviteiten is **maatwerk** en vraagt om een plaatsspecifieke aanpak.

Maatregel: beleidsregels + zonering

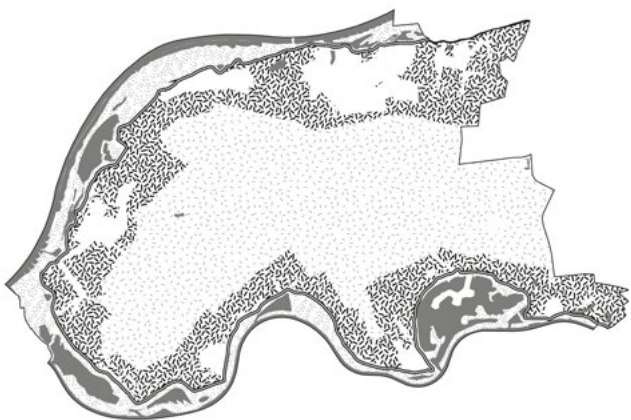
Mogelijke beleidsregels, aan te passen per zone:

- Agrariërs moeten hun bedrijfsactiviteiten (incl. bijbehorend lawaai en stank) zonder problemen kunnen doorzetten, een nevenactiviteit mag dit niet in de weg zitten.
- Onderscheid passende en niet-passende functies gebaseerd op druk op het verkeer, gevoeligheid voor stank en geluid.
- De neventak mag niet te groot worden.

Maatregel: beleidsregels + zonering

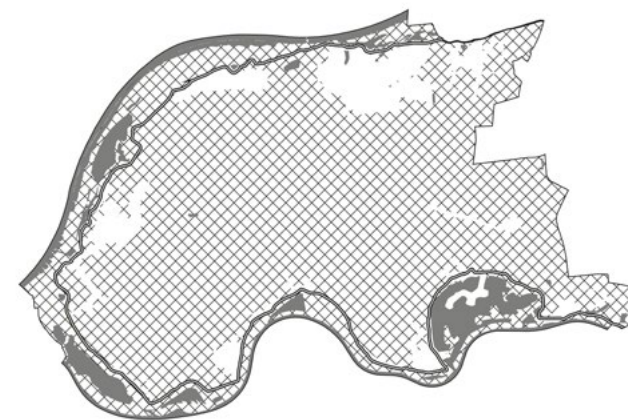
Mogelijke zonering

1. Zonering
dorpsrand -
buitengebied

2. Zonering
oeverwal - kom

3. Overal
zelfde regels

Sociaal-
economisch

Ambities sociaal-economisch vanuit de omgevingsvisie

- Woningbouw in het kader van het VAB beleid onderbrengen in de dorpsuitbreidingen of in het mozaiek op de oeverwal.
- Bedrijventerreinen uitbreiden aangrenzend aan bestaande terreinen.
- Ontwikkelen van recreatieve poorten aan de Waalzijde en bij samenkomst van Maas en Waal in het westen van de gemeente.
- Veerponten instandhouden.
- Het goed monitoren van de verkeersstromen.

Aanvullende vraagstukken sociaal-economisch

- Goede huisvesting arbeidsmigranten.
- Tegengaan leegstaande schuren en verloedering in het buitengebied.
- Verbeteren contact tussen boeren en burgers.
- Zorg voor een leefbaar platteland.

Woningbouw in het kader van het VAB beleid onderbrengen in de dorpsuitbreidingen of in het mozaïek op de oeverwal.

Goed dat nieuwe woningen niet op het platteland worden gebouwd, maar dicht bij de kernen. Dit **voorkomt wrijving** tussen agrarische activiteiten en (nieuwe) bewoners.

Zorg dat woningen in de kom **'plattelandswoningen'** zijn, dus dezelfde rechten als een agrarisch bedrijf, dus geen recht om te klagen over agrarische activiteiten.

Meer **maatwerk** nodig.

Zorg dat er niet allemaal luxe woningen met grote kavels worden ontwikkeld. Dan bouw je niet voor de **gemeenschap**.

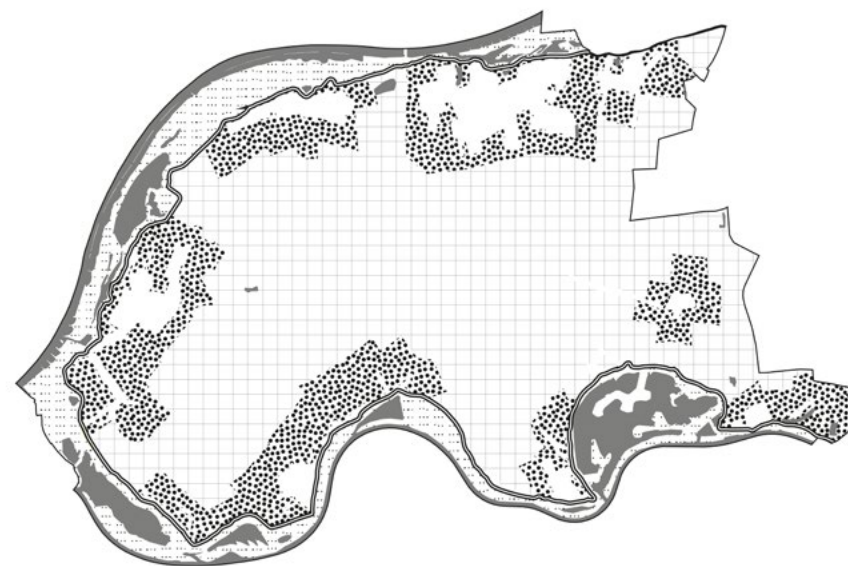

Maatregel: zonerings

Mogelijke zonerings

1. Ruimte voor VAB woningen op de oeverswal

2. Ruimte voor VAB woningen in de dorpsranden

Maatregel: zonerings

Mogelijke strategieën om zonerings te organiseren:

A.

**Actiever
grondbeleid
gemeente**

B.

**Compensatie
middels VAB-pot**

C.

**Overlaten aan de
markt**

Goede huisvesting arbeidsmigranten

(geen ambitie uit omgevingsvisie)

Units mogen alleen **tijdelijk op het erf** staan omdat ze voor seizoenwerkers zijn, maar het is **onwerkbaar** om de units op het erf te zetten, daarna weer weg te halen en het volgende jaar weer terug te zetten. Een 5 of 10 jaar contract zou goed zijn.

Huisvesting op eigen terrein heeft de voorkeur, dan zelf zicht op de arbeidsmigranten, wat bijdraagt aan veiligheid en het voorkomen van overlast.

Er zijn **tegenstrijdige regels**, zo moeten de arbeiders op het erf wonen, wat binnen de spuitcirkel ligt, maar mogen de arbeiders niet in de spuitcirkel wonen.

Bij varkensbedrijven werken arbeidsmigranten vast, dus **niet seizoensgebonden**. Huisvesting gaat in fases, eerst op het eigen bedrijf, later als het bevalt bijvoorbeeld gewoon in het dorp.

Maatregel: beleidsregels

A
Huisvesting op erf
alleen voor arbeiders
van het bedrijf zelf

B
Huisvesting in
buitengebied alleen
voor de werknemers
werkzaam in
agrarische sector

C
Huisvesting op erf
in buitengebied voor
binnen en buiten de
agrarische sector

Natuur en landschap

Ambities natuur en landschap vanuit de omgevingsvisie

- Het ontwikkelen van ecologische verbindingen in noord-zuid richting gekoppeld aan fietspaden tussen de dorpen.
- Ontwikkelen van een groen-agrarische zone langs de Grote Wetering.
- Het ontwikkelen van een fijnmazig groen netwerk door herstel van cultuurhistorische landschapselementen.
- Het verbeteren en toevoegen van fietsroutes tussen de Gouden Ham, de dorpen en het buitengebied.

Ontwikkelen van een groen-agrarische zone langs de Grote Wetering.

Dit moet aan de ondernemer zelf blijven wat ze daarin doen. Als een agrariër maatschappelijke diensten levert, geef dan:

- **of ontwikkelruimte**
- **of reële vergoeding**

Naast biodiversiteit op het agrarische bedrijf is ook in het **bermbeheer van de gemeente** winst te behalen, kan de gemeente dit beheer laten doen door agrariërs?

Er zitten al veel **biologische bedrijven** rondom de Grote Wetering, die al zorgen voor een groen-agrarische zone.

Aanleg van natte natuur kan **vanwege besmettingsgevaar van vogelgriep niet te dicht bij pluimveehouderij** worden aangelegd (ca 1-2 km afstand is zeker nodig).

Pas op met het bestemmen van natuur, want dan hebben de agrariërs een probleem. Voorkom belemmering van de bedrijfsvoering (nu en de toekomst). Maak contracten niet te lang en de eisen niet te hoog. Zorg dat bij zware omstandigheden het contract opgeheven kan worden.

Zonering ambitie

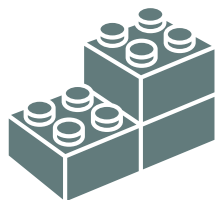
1. Groene ontwikkelingszone (GO) en Gelders Natuurnetwerk (GNN)

2. GO en GNN + weidevogelbeheergebied

3. brede zone rondom de Grote Wetering

Mogelijke maatregelen:

ontwikkelen
breder groen-
agrarische zone
rondom Grote
Wetering

en/
of

ontwikkelen
groene
ontwikkelings-
zone

In bredere zone rondom GO opnemen in de gemeentelijk GB hoofdstructuur en vastleggen/ bestemmen met regelgeving.

Project opstarten, zowel GO als zone daaromheen biodiversiteit ontwikkelen en stimuleren ism boeren en stakeholders.

Het ontwikkelen van de zone overlaten aan de provincie (GNN+GO).

Water en klimaat- adaptatie

Ambities water en klimaatadaptatie vanuit de omgevingsvisie

- Het inzetten op de ontwikkeling van klimaatbuffers met wateropvang in de overgangszone oeverwal-komgrond.
- Gezamenlijk werken aan een klimaatadaptief buitengebied (op het gebied van droogte en wateroverlast)
- Het nemen van alle mogelijke maatregelen om aan te sturen op netinpassing en zo netcongestie tegen te gaan.

Gezamenlijk werken aan een klimaatadaptief buitengebied.

Het platteland is de regenton van de stad, waarbij de steden steeds groter worden en het platteland steeds kleiner.

Retentiegebied voornamelijk logisch in combinatie met de dorpen.
In het buitengebied zijn genoeg sloten.

We merken dat het klimaat grilliger wordt. Er is **vaker wateroverlast, hagel, droogte, storm.**

Waterbeschikbaarheid is in de (nabije) toekomst een steeds belangrijker item. Tot dusver hebben we niet veel last gehad van een watertekort, maar zorgt een **teveel aan water** wel voor overlast.

Er moet **meer voorlichting** komen over wat je kan doen om wateroverlast, hitte en droogte te beperken.

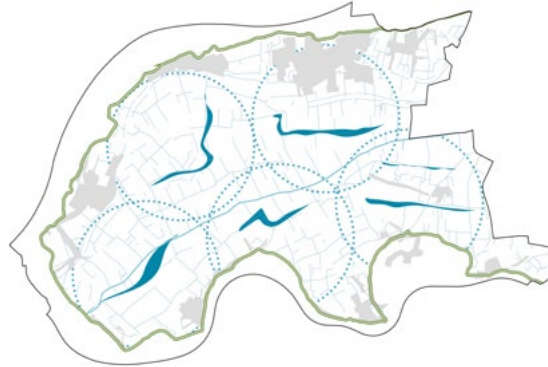
Mogelijke zonering

1. Zones rondom de dorpen

2. Centrale zone rondom de Grote Wetering

3. Maatregelen in kleine groepen van agrariërs

4. Maatregelen op eigen land

Werken in
groepen

Opdrachten groepen

We leggen in de groep per ambitie mogelijke maatregelen voor om de ambitie te behalen. Per ambitie bespreken we:

- Welke optie/maatregel spreekt het meest aan en waarom?
- Zijn er nog aanvullende maatregelen nodig?
- Wat is er nodig voor deze maatregelen? (financiering, capaciteit binnen de gemeente, samenwerkingen, etc.)
- Wat zijn consequenties van deze maatregelen?

Groepsindeling

Landbouw

Sociaal-economisch

**Natuur, water, landschap en
klimaatadaptatie**